

ICM 30TH TRIENNIAL CONGRESS, 1-5. 6. 2014. PRAG

MIDWIVES: IMPROVING WOMENS HEALTH GLOBALLY

U češkoj prijestolnici, prelijepom Pragu, od 1. do 5. lipnja, održan je Svjetski kongres primalja. U organizaciji ICM-a, ovaj se Kongres održava svake treće godine u drugom gradu, na drugom kraju svijeta. Dojmljivo je bilo baš sve, od samog dolaska, svečanosti otvorenja, prijava, društvenih događanja organiziranih za primalje, kao i predavanja koja su se održavala u dvadesetak dvorana istovremeno.

Primalje, njih 3800, okupile su se na jednom mjestu! Iz Australije je put Europe krenulo njih 500-tinjak, a iz Kanade, koja će biti domaćinom sljedećeg kongresa, stiglo je 200 primalja. Iz Hrvatske je doputovalo sedam primalja i sve su aktivno sudjelovale na Kongresu. Njihovo sudjelovanje omogućila je Hrvatska komora primalja i razni sponzori i donatori. Tih 3800 primalja stiglo je iz 126 zemalja kako bi razgovarale o primaljstvu te kako što bolje i kvalitetnije usmjeriti žene na primaljsku skrb. Vlade i globalne zdravstvene organizacije prepoznale su da su primalje značajna radna snaga u ostvarivanju Milenijskih ciljeva 4 i 5/2015 koji govore o poboljšanju zdravlja majki. Stoga je i naziv Kongresa bio: „*Primalje: poboljšati žensko zdravlje globalno*“.

Kongres je započeo događanjem „Voices of midwives“ („Glasovi primalja“). U gradskom parku, pod vedrim nebom, 1 563 primalja iz više od sto zemalja, pjevalo je uz pratnju orkestrara. Postavljen je svjetski rekord, naime, nikada nije zabilježen veći broj okupljenih primalja u zajedničkom pjevaju! Dan je bio lijep i sunčan, a primalje iz cijelog svijeta, odjevene u boje svojih zemalja, mahale su državnim zastavama, glasno klicale i veselo pjevale. Zrakom su odjekivali smijeh i zabava, a parkom se širilo ozračje radosti i jedinstva. Primalje iz različitih zemalja koje prijateljuju još s prethodnih kongresa pozdravljale su se sa zagrljajima i osmjehom. Pravo nadahnuće!

Došao je i trenutak za sljedeće događanje: „Multifaith celebration of midwifery“ („Multivjerska proslava primaljstva“). Okupljene primalje pozdravili su predstavnici kršćanske, islamske, budističke, židovske i hinduističke vjere. Multivjersko slavlje bio je sjajan početak Kongresa.

Tijekom dva i pol sata, koliko je trajala svečanost otvorenja, srca su se napunila radošću i veseljem. Nakon što je izvedena češka himna, a otpjevala ju je djevojčica Dječjeg zbora Češkog radija, održana je i svečanost zastava. Slavlje boja, različitih zemalja i njihovih kultura! Od prozivke zemlje, pojavljivanjem iste na video zidu, pa sve do dolaska zastavena podij dvoranom je odjekivao pljesak. Nosioći zastava bili su odjeveni u boje svoje zemlje ili narodne nošnje. Hrvatsku zastavu nosila je Maja Rečić u našim prepoznatljivim „kockicama“. Na pozornicu su istupile 102 zastave kao predstavnice 102 zemlje, članice ICM-a. Slijedila je zabavna točka tradicionalnog češkog folkloru i Rosenka skupine, njihovog domaćeg, međunarodno priznatog ansabla. Kako bi proslavile 30 godina ICM kongresa, češke primalje osmislile su video s fotografijama koje bilježe događanja još iz 1919. godine. Presijekom minulih vremena oduševile su publiku. U svom obraćanju ICM predsjednica, Frances Day-Stirk, pozdravila je sve nazočne, a prvi puta pozdrave je odaslala i studentima primaljstva, jer oni su budućnost struke. „Ovdje smo jer želimo biti učinkoviti nositelji promjena. Ulaganje u primalje rezultira poboljšanjem zdravlja, jačanjem društva i gospodarstva. Naš je kolektiv sinonim za toleranciju, razumijevanje i znanje, a to su ključni elementi za stvaranje globalne promjene za primalje i primaljsku skrb. Ponesete li samo jednu ideju iz Praga u svoju zemlju i provedete li je, tada ćemo mi igrati ulogu u globalnim promjenama,“ rekla je.

Uručivanje ICM nagrade Kingsleyu Musami, također se bilježi kao jedan od vrhunaca događanja. Prvi put nagrada je dodjeljena muškarcu! Kingsley je primalja u Zambiji, radi u Centru za zdravlje gdje je uveo mnoge pozitivne promjene. Zahvaljujući predanoj skrbi za zdravlje majki i djece njegova klinika dvije uzastopne godine proglašena je najboljom u okrugu Chama. Nadalje, Frances Day-Stirk predstavila je Toyin Saraki kao ICM globalnu ambasadoricu dobre volje. U svom govoru, Njezina Ekselencija gđa. Saraki naglasila je važnost primalja u ispunjavanju Milenijskih ciljeva razvoja. „Moramo se uhvatiti u koštac s globalnim manjkom primalja kako bi se borili protiv smrtnosti majki,“ istaknula je gđa. Saraki. Govor je zaključila s nigerijskom poslovicom: „Ako želiš ići brzo, idi sam. Ako želite ići daleko, idite zajedno. To je moja molitva, idemo li zajedno s ICM-om, mi ćemo biti u mogućnosti otići i brzo i daleko“.

Uživali smo i u akrobatskoj točki, pozdravio nas je i ministar zdravlja Češke republike, a nastupila je i tradicionalna skupina s češkim narodnim napjevima. Svečano otvorenje završilo je nastupom čeških, kanadskih i južnoafričkih primalja koje su otpjevale poznatu pjesmu Bob Marleya „One love“ zajedno s više od 3000 primalja, sudionica svečanosti otvaranja.

S rekordnim brojem prijavljenih radova 30. ICM kongres imao je širok raspon sjednica svih vrsta; od plenarnih sjednica s govornicima, znanstvenih recenziranih programa, istodobnih sesija, usmenih izlaganja do simpozija i radionica. ICM je sa svojim partnerima predstavio panele i održao radionice. Izloženo je 189 postera. Podijeljeni po danima i terminima autori postera morali su objasniti svoj rad te odgovarati na pitanja. I sam izložbeni prostor je bio vrlo velik. Na cijelom katu kongresnog centra smješteni su izložbeni štandovi s više od 50-tak izlagača.

Veličina događanja očitovala se i u veličini Programa kongresa, knjizi od 160 stranica gdje smo se svakodnevno informirale o temama o kojima će se govoriti i koja je navodila dvoranu gdje se odvija određeno predavanje.

Teme 1 dana: Premošćivanje primaljske skrbi i zdravstvenih prava žena

Ponedjeljak, 2. lipnja: ICM predsjednica, Frances Day-Stirk, započela je dan pozdravivši izaslanike i pozivajući ih da se prijave na *ICMLive dnevni newsletter*. ICM potpredsjednica, Debrah Lewis, iznijela je podatke o odlukama sa sjednice Vijeća, održanoj neposredno prije Kongresa, od 27. do 30. svibnja. Ove godine, 168 delegata iz 83 zemlje ICM članice, prisustvovalo je sastanku. Cjelovito izvješće sa sjednice Vijeća ICM donosimo drugom prilikom.

Prvi plenarni govornik bila je Lisa Kane Low, izvanredni profesor i ravnatelj za obrazovanje primalja na Sveučilištu u Michiganu. Održala je prezentaciju pod nazivom „Pristup: premošćivanje jaza za poboljšanje skrbi i ishoda za žene i obitelji“. Bilo je vrlo nadahnjujuće. U svom govoru, Lisa je rekla: "Znamo da je pristup kvalitetnoj skrbi primalja dosljedni izazov. Zdravlje je više nego samo pristup, socijalni uvjeti i obrazovanje također su važni. Primalje su kritični dio zdravstvenog tima kada govorimo o zdravstvenoj njezi i promicanju reproduktivnog zdravlja na globalnoj razini. Osigurati da svaka žena ima pristup primalji je način rješavanja nejednakosti." Naglasila je važnost pristupa zajednice, kako primalje trebaju biti tamo gdje žene žive. „Primalje su mobilne i mogu zadovoljiti žene, čime se grade dugoročno održivi odnosi.“ Na koncu je dodala: „Predložak tehnologije je globalni izazov. Umjesto ulaganja u nove tehnologije trebali bismo se usredotočiti na primjenu postojećih tehnologija za nova područja skrbi“.

Ostale vijesti dana bile su ICM radionice. Prva radionica naslovljena je "Razvoj i jačanje primaljskih udruga, na čelu s ICM tehničkom primaljskom savjetnicom". Osnovni cilj radionice bio je utvrditi koliko ICM može potpomoći različitim zemljama u uspostavi profesionalnih udruga primalja. Predstavljanje je počelo s pregledom ICM-a, njegove vizije i misije, tri stupa struke (obrazovanje, regulativa, udruge). Za jačanje ta tri stupa, postoji potreba za odgovarajućim financiranjem, infrastrukturom, ICM globalnih standarda i alata, ali što je najvažnije – počinje predanošću primalja, koje žele napraviti razliku i postati nositeljima promjena. Drugi dio radionice bio je usmjeren na ICM ulogu u jačanju primaljskih udruga što uključuje: pozicioniranje i profiliranje, bratimljenje, platforme za razmjenu, organizacijski razvoj, širenje i primjenu alata i standarda, te usklađivanje primaljstva na globalnoj razini. Na kraju radionice sudionici su imali priliku postavljati pitanja.

Teme 2. dana: Pristup: premošćivanje jaza za poboljšanje skrbi i ishoda za žene i njihove obitelji

Stanje svjetskog primaljstva 2014

Utorak, 3. lipnja : Dan je počeo s predavanjem „Otvoren forum o primaljskim izazovima u Istočnoj Europi ", a točnije - s prezentacijom o stanju primaljstva u Češkoj. Trenutno, jedno od pitanja u Češkoj je činjenica da studenti primaljstva mogu prakticirati samo u bolnicama (ne na kućnim porodima, ne kod skrbi u zajednici...) Osim toga, primalje nisu u mogućnosti raditi u okviru svojih kompetencija u punom opsegu, one se također suočavaju sa zakonodavstvom i ograničenjem regulative. Primaljstvo kao profesija nije službeno uključeno u sustav zdravstvene skrbi. U susjednoj Slovačkoj postupci koje pružaju primalje nisu pokriveni zdravstvenim osiguranjem, a primalje još nisu uključene u mrežu zdravstvenih usluga; nema autonomije u uobičajenoj praksi. Drugačiju sliku prikazala je Ana Polona Mivsek (članica ICM Znanstvenog stručnog Programskog odbora) iz Slovenije. Slovenija ima snažnu tradiciju autonomnih zajednica primalja, postoji čak i primaljska zakletva, sličniji ječičkoj Hipokratovoj zakletvi. Izazovi u primalja uključuju nedostatak poslijediplomske razine edukacije, motivacije za učenjem, jaz između teorije i prakse, kao i činjenica da je pre-post natalna skrb odsutna u slovenskom zakonodavstvu. Ova nadahnjujuća prezentacija završena je s važnom porukom: bitno je prepoznati zajedničke izazove, moguća rješenja, te započeti s akcijskim planom.

Vrhunac dana bilo je ICM kolaborativno obrazovanje - radionica o provedbi globalnih standarda za obrazovanje primalja. Predstavnici četiriju ICM regija predložili su rezultate svoga rada u skupinama, a povratne informacije uključene u ICM dokumentaciju pokazale su se vrlo korisne za razvoj i reviziju nastavnih planova i programa. Izazovi su: nedostatak priznanja primalja u nekim zemljama azijsko-pacifičke regije; primalje u Kini pokušavaju vratiti natrag svoju profesiju. U Indoneziji, primalje imaju uhodano obrazovanje i jake udruge, njihovi programi se temelje na ICM nadležnosti. Međutim, oni sada pokušavaju uspostaviti propise. U Europi se primalje bore za autonomiju i pronalaženja troškovno učinkovitih rješenja. „Primalje i primaljske nastavnice su ugrožena vrsta, u nekim zemljama oni su slabo plaćeni, a standardi su vrlo visoki“, rekla je Ana Polona Mivsek.

Teme 3. dana: Obrazovanje: Most između primalja i ženske samostalnosti

Srijeda, 4. lipnja : Četvrti dan kongresa započeo je sa zanimljivom sjednicom pod nazivom „Primalja potaknuta ženskim željama / izborom“. Četiri primalje iz različitih kultura raspravljale su jesu li žene i informirani pristanak u središtu globalne skrbi primalja ili je to potreba zdravstvenih, vladinih organizacija i potreba u primaljstvu za sve koji su u praksi. Margaret McGuire, Supredsjedateljica ICM Znanstvenog stručnog Programskog odbora vodila je sjednicu, a četiri suvoditeljice bile su: Judith

McCara-Couper (Novi Zeland), Jemima Dennis-Antwi (Gana), Franka Cadee (Nizozemska), Address Malata (Malavi).

Njezina Ekscelencija Toyin Saraki, osnivačica i predsjednica Zaklade Wellbeing Foundation Africa i ICM global ambasadorica dobre volje, bila je prvi plenarni govornik. Nj.E. gđa Saraki započela je svoju prezentaciju rekavši da su primaljeu životu davatelji, skrbnici, zaštitnici, učitelji i zagovornici. Trenutna situacija je da je 1 od 5 nigerijskih majki rađa bez ikakve pomoći. „Ženska autonomija i obrazovanje je tajna vođenja i skrbi majki i novorođenčadi da budu živa i zdrava,“ dodala je Nj.E. gđa Saraki. U pet godina Nigerija bilježi pad od 20% smrtnosti majki. „Sada više nego ikada, moramo podići svijest o tome da primalje imaju vitalnu funkciju u spašavanju života majki i novorođenčadi diljem svijeta. Kako bi se postigla autonomija i osnaživanje primaljstva, obrazovanje i regulacija struke treba biti koordinirana s vrha,“ izjavila je gđa. Saraki. Predstavila je Nepal kao primjer, gdje je smrtnost majki unutar deset godina smanjena za 50%(od 1990. do 2000.), a promjena se dogodila na državnoj razini. Nj.E. gđa Saraki završila je govor riječima: „Vrijeme za akciju je sada! Primalje moraju iskoristiti svoje zastupničke uloge za žene, djecu i njihove obitelji. Obećajem, vaši glasovi će se slušati pojedinačno i izravno, na najvišim razinama i u najmanjim selima“.

Kao plenarna govornica nastupila je profesorica Cecily Begley s koledža Trinity u Dublinu. Rekla je: „Znanje je moć, možemo promijeniti maternalnu skrb i ponuditi najbolju skrb za žene kada im služimo“. Profesorica Begley je govorila o starim običajima primalja, mnogim postupcima koji su štetili ženama, jer nisu postojala istraživanja i znanstveni dokazi. Postavila je pitanje: „Što će žene 2034. godine reći o nama? Zašto nisu zaustavili praksu bez dokaza? Moramo prestati skrivati glavu u pijesku, moramo iskoristiti istraživanja, obrazovati žene i informirati javnost,“ dodala je. Begley je također pozvala izaslanike da pristupe u *Cochrane Library*, da doprinesu svojim dokazima i mišljenjima te se informiraju u cilju stvaranja bolje prakse. „Zapamtite, znanje je moć. Dakle, nakon što smo stekli znanje, moramo ga proslijediti ženama. Ako primalje i žene rade zajedno, možemo promijeniti svijet,“ izjavila je. Svoje predavanje završila je: „Trebamo čitati i koristiti rezultate istraživanja kako bi se i žene educirale. Obrazovanje je most zaprialje i žensku samostalnost“.

Studentska radionica, u organizaciji ICM obrazovnog Stalnog odbora, započela je uvodom u globalne standarde za obrazovanje primalja i ICM-a stupa na jačanju primaljstva diljem svijeta. Cilj radionice bio je prepoznavanje sličnosti i razlika u državama/regijama, u specifičnim zahtjevima obrazovanja, razmjena iskustva unutar različitih okvira za obrazovanje primalja u svijetu i razmatranje problema koji utječu na kvalitetu učenja u kontekstu ICM obrazovnih standarada.

Jedna od zanimljivosti je sastanak ICM predsjednice, Frances Day-Stirk, s predsjednicama ICM udruga članica. Frances Day-Stirk je pozvala predsjednice iz više od 50 zemalja da iskažu svoje probleme, svoju zabrinutost, da postavljaju pitanja i podijele misli sa ostalima.

Nama najzanimljivije predavanje dana našlo se u dijelu pod nazivom „Socijalne promjene“.Bilo je to naše predavanje „Promjene u odnosima između žene koja rađa i primalje u Hrvatskoj unazad par godina“, čije su autorice Erika Spirić i Iva Podhorsky Štorek.

Teme 4.dana: Primaljsko premošćivanje kulture i prakse

Četvrtak, 5. lipnja: Posljednji dan 30. ICM trijenalnog Kongresa započeo je s doista zanimljivom sjednicom pod nazivom „Promicanje primaljstva kao karijere“. Pod predsjedanjem Ingele Wiklund

(članica ICM odbora) i provoditeljice u partnerstvu s White Ribbon Alliance (Wra) vodila se interaktivna radionica usmjerena na istraživanje o tome što to znači biti primalja širom svijeta danas, uvidom u stereotipe u različitim zemljama i utvrđivanjem strateških načina kako ih promijeniti. Nester Moyo, ICM viši savjetnik primalja, započeo je sjednicu rekavši da je primaljstvo opisano kao starenje struke. Nažalost, ne postoji mnogo mladih ljudi koji se odlučuju za karijeru u primaljstvu, s obzirom na negativni imidž koji prati primalje.

Dr. Ngai Fen Cheung, savjetnik kineskog primaljskog Stručnog povjerenstva, bio je posljednji kongresni govornik i održao je prezentaciju o kulturnoj osjetljivosti i primaljama. „Kulturna osjetljivost je ključni pojam prolazeći kroz ICM temeljne kompetencije za primalje“, rekao je dr. Fen. „Koncept kulture je skup pravila i ideje koje vode formirane grupe. Primalje su donijele ne samo fizičku udobnost za rađanje žena, već i kulturni komfor.“ Kulturna osjetljivost u primaljskoj skrbi ispunjava kulturne potrebe žena i obitelji u porodu; prevladavanje one kulturne prakse koja šteti ženama i djeci znači stvaranje zdrave kulture i zdravih izazova na vlastitu odgovornost. Primalje trebaju naučiti o kulturnim aspektima koji utječu na zdravlje majki: religija, rituali, prehrana, itd.“

Svečano zatvaranje započeli su studenti primaljstva predstavljanjem svitka s 1000 potpisa prikupljenih za potporu primaljstvu. Frances Day-Stirk zahvalila je članovima odbora koji su završili svoj drugi mandat: Deliwe Nyathikazi, Mirian Solis, Mary Higgins, Maria Papadopoulou, Marian Van Huis, a Debrah Lewis. Ona je također pozdravila nove članove odbora: Dr. Jemima Dennis-Antwi, Sandra Oyarzo-Torres, dr. Rafat Jan, Myrte De Geus, dr. Rita Borg Xuereb, Serena Debonnet. Frances Day-Stirk također je zahvalila Udruzi domaćina, kongresnom manageru Malcolm Macmillanu, profesionalnom kongresnom organizatoru, prevoditeljima, ICM osoblju i ICM glavnom izvršnom odboru. Ona je također zahvalila svim primaljama koje su tweetale o Kongresu i pomogle u širenju riječi i informacija. U završnom govoru rekla je: „Mi gradimo odnose i širimo suradnju. Ne možemo to učiniti sami!“. Dodala je: "Ako se ne promijenimo, mi ne rastemo. Ukoliko ne rastemo, ne živimo. Ja gledam prema naprijed u budućnost, u kojoj ima više primalja u svijetu, gdje primaljska norma - nije novost. Ja gledam prema naprijed u razvoju mnogih viših programa za obrazovanje primalja. Radujem se jakim ICM mrežama, strateškim partnerstvima i suradnji“.

Prikazan je i prekrasan, oproštajni video snimljen tijekom 30. ICM trijenalnog Kongresa: poruke sudionika, dijelovi zabavnog programa, sjednica i radionica, pjevanja i plesa, pet uzbudljivih dana „zamotanih“ u nešto manje od 10 minuta. I na kraju je Kanadska udruga primalja (CAM) pozvala sve sudionice da dođu u Toronto na slijedeći 31. ICM trijenalni Kongres 2017. godine!

Banana Kunina, primalja